

- JOURDAIN, F. C. R. 1936: The Forms of the Brent Goose, *Branta bernicla* (L.). – The Ibis, p. 202, 829.
- LIND, H. 1956: Gæssenes træk til og fra Tipperne. (With a Summary in English: The Movements of Geese at Tipperne, W. Jutland). – Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. **50**, p. 90–124.
- PEDERSEN, E. TORP & L. LYNEBORG JENSEN: Nissum Fjords fugle. (With a Summary in English: The Birds of Nissum Fjord). – Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. **50**, p. 1–66.
- SCHIÖLER, E. LEHN 1925: Danmarks Fugle. Bind 1. – København.

MINDRE MEDDELELSER

Iagttagelser af sjældnere fugle ved Hestehoved Fyr, Falster, i 1956.

Ringdrossel (*Turdus torquatus* L.). Den 27. april sås om morgenen en Ringdrossel ved fyret. Det hvide brystparti sås tydeligt. Fuglen var ret træg og egentlig sang hørtes ikke.

Hærfugl (*Upupa epops* L.). Den 6. maj kl. 04.30 fik jeg tilfældig en meget broget, flyvende fugl i kikkerten; det viste sig at være en Hærfugl. Den slog sig ned på en gruset skovvej, der fører til Hestehoved fyr. Fuglen var kun 30 meter fra mig og kom under sin søgen efter føde så nær, at kikkerten ikke mere kunne anvendes. Iagttog fuglen ca. 15 min. inden den blev opmærksom på min tilstedeværelse og forsvandt ind gennem Skoven.

Samme morgen sås 7 Traner (*Grus grus* (L.)) flyve forbi fyret med kurs sydvest. Højde over vandet ca. 50 meter og samme afstand fra land. Desværre var både Hærfuglen og Tranerne tavse.

Græshoppesanger (*Locustella naevia* (Boddaert)). Den 2. juli kl. 02.30 hørtes syngende Græshoppesanger i en lysning i skoven ca. 200 meter sydvest for Hestehoved fyr. Denne lokalitet fortjener måske en lidt nærmere beskrivelse, idet den afviger fra Græshoppesangerens almindelige tilholdssteder ved ganske at mangle sø eller blot antydning af sump. Ganske vist er der kun 50 meter til Brinken som falder stejlt ned mod havet, men dette kan vel næppe virke tiltrækkende. Lysningen er beplantet med Rødeg og almindelig dansk Eg, der i højde varierer fra 50 cm til ca. 2 meter. Imellem de laveste Ege var en frodig vækst af forskellige Græsser og Gederams. Ved flere lejligheder hørtes fuglen synge. Den 7. juli var jeg på stedet fra kl. 21.00 til 22.00 sammen med skovfoged FRITZ LARSEN. Fuglen sang flittigt, men sås kun i dårlig belysning. Den 10. juli var jeg på lokaliteten kl. 03.30. Jeg fik straks øje på den syngende fugl i en lav eg, iagttog den en times tid og gik derefter nærmere. Fuglen fløj først, da jeg var 5 meter fra den, og jeg havde således den fineste lejlighed til at iagttage alle de sikre kendetegn, den kileformede hale, ryggen længdestriber o. s. v. Solens opgang syntes ikke at indvirke på sangen, som fortsattes med kun korte pauser og næsten udelukkende foredroges fra samme plante.

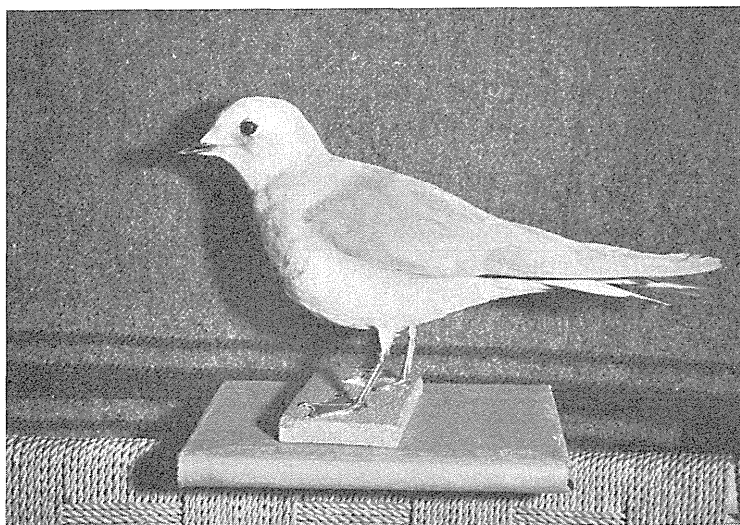
Trods søgen fandtes ingen rede, ligesom kun den syngende han sås. Ved et besøg på pladsen nogle dage senere, hørtes fuglen ikke.

H. A. NIELSEN

Sortspætte (*Dryocopus martius* (L.)) i Teglstrup hegn.

På en ekskursion i Teglstrup hegn ved Helsingør den 17. november 1956 blev vi opmærksomme på en Sortspætte (*Dryocopus martius*), idet vi først i et par minutter hørte dens karakteristiske stemme et stykke borte. Noget senere hørtes sammesteds lyden fra dens bearbejdning af træ, og nu kunne fuglen let indkredsnes. På 5 meters afstand fløj den op fra en rådden nåletræsstub og slog sig ned i en el ca. 50 meter borte, hvor den i adskillige minutter kunne betragtes i kikkerten. Iøvrigt sås i skoven flere stubbe behandlet af Sortspætten.

BIRGIT DEGERBØL, BERTEL HANSEN.

Rosenmågen (*Rhodostethia rosea*) fra Tybrind Vig.

Rosenmågen (*Rhodostethia rosea* (MacGillivray)) ny for Danmark.

Da jeg sidste sommer var i Assens, fik jeg hos radioforhandler WESTERGAARD øje på en ejendommelig måge, som jeg ikke kendte. Mågen var indleveret til udstopning, men endnu ikke afleveret, og konservatoren var heller ikke klar over, hvad det var for en art, men regnede dog nærmest med, at det var en Dværghmåge.

Da jeg var klar over, at det ingen Dværghmåge var, tog jeg ud til manden, som havde indsendt fuglen til udstopning, og han fortalte, at han havde skudt fuglen den 5. december 1955 ved Tybrind Vig ved Eskør, altså ved Lille Bælt. Han var ude for at skyde måger, og da han så denne smukke lyserøde fugl mellem en del andre Måger,

så skød han denne, da de fløj forbi ham. Hans kone kunne dog ikke nænne at plukke den smukke fugl, men fik den sendt til udstopning, og herved blev Danmarks første Rosenmåge (*Rhodostethia rosea*) reddet fra undergang. Jeg erhvervede fuglen til min samling, og det viste sig at være en gammel Rosenmåge i udfarvet vinterdragt. Rosenmågen er kun truffet enkelte gange i Europa – og gerne unge fugle – den gamle fugl fra Eskør er derfor des mere sjælden, ja, et unikum. Rosenmågen hører hjemme i de arktiske regioner i det Østsibiriske Hav, men desværre er dens levevis kun meget lidt kendt.

Rosenmågen er nu erhvervet af Svendborg zoologiske museum, så den nu igen er kommen tilbage til den Ø, hvor den endte sine dage.

LEO NOVRUP

To mærkelige redefund.

Den 18. maj 1952 fandt min kone og jeg en rede af Halemejsje (*Aegithales caudatus*) 1,20 m oppe i en lille gran i Sorø Sønderkov. Der var unger i reden, som var mærkelig ved at have to indgangshuller lige ved siden af hinanden, kun adskilt af en tynd væg. Måske var grunden den, at der var tre Halemejser om at made ungerne. De var meget fredelige mod hinanden og fulgtes småsmækkende på madjagt. Dr. HOLGER POULSEN har over for mig udtalt, at han ville tro, at det har været to hunner, der har lagt æg i samme rede. Desværre var det imidlertid umuligt at fastslå, hvormange unger, der var i reden.

Den 3. maj 1955 opdagede jeg i en tæt grantykning i Lindeskoven syd for Nykøbing F. en drosselrede, der var beboet af et par Musvitter (*Parus major*). De havde foret reden, som lå ca. 2¹/₂ m til vejrs, med mos og planteuld. En hoben blålige unger syntes at befinde sig vel i fri luft, og forældrene fodrede livligt.

NIELS JØRGEN TORTZEN

Kan fugle drømme?

Den 14. april 1953 kl. 23.15 havde jeg en mærkelig oplevelse på V. Skovvej i Risskov ved Århus. En Husskade (*Pica pica*), sad i en busk ved vejen, synlig i lygteskæret. Den opførte sig, som om den sov, idet den ikke fløj, da man gik hen til den. Hele tiden – flere minutter – skrattede den imidlertid højlydt, som om der var optøjer i gaden – og der var dog kun nogle natugler, der skreg. Samtidig med, at den råbte op, baskede skaden lidt med vingerne. Kan det tænkes, at fuglen har udført sine vante reaktioner (måske på ugleskrigene) i drømme, ligesom man kender det fra sovende hunde?

NIELS JØRGEN TORTZEN

Albinistisk ung Kongeørn (*Aquila chrysaetos* L.) observeret i Sydsjælland.

På en tur til Feddet ved Præstø fjord den 9. januar 1956 kom jeg ud for et højst usædvanligt syn. Da jeg ved 16-tiden befandt mig på stien vest for Fedgårdens park, kom en ørn flyvende i sydlig retning langs Feddets vestkyst ind mod fjorden og forsvandt ind over parken.

Jeg havde Ørnen på så nært hold og havde i kikkert nået at danne mig så tydeligt et indtryk af dens farvetegning, at jeg ærlig talt i første omgang var helt i vilderede. Der kunne afgjort ikke være tale om Havørn. Flugtbilledet, halens længde og mørke yderkant pegede tydeligt hen på ungfugl af arten Kongeørn. Nu er Kongeørnen i sig selv en stor sjældenhed at få at se i det danske landskab, men jeg har gennem de sidste år haft lejlighed til at gøre mig fuldt fortrolig med den unge kongeørns farvetegning, dens flugtbillede og hele udseende, men denne ørn frembød et helt usædvanligt skue med hensyn til farvetegning: Op over et bredt stykke af vingens forkant og videre ind over vingens overside og delvis ind over skulderdækfjerene strakte sig en bred og skarpt afgrænset hvid tegning (ens på begge vinger), og en stor del af vingernes underside var meget lys, nærmest hvidlig (der er naturligvis ikke her tale om det sædvanlige begrænsede hvide felt, som under heldig synsvinkel kan ses både på vingens underside og overside, og som delvis er brugeligt som kendetegn for arten). Jeg har senere genset denne fugl på en anden lokalitet i Sydsjælland, og jeg har fået mine første indtryk af fuglen tydeligt bekræftet.

Nu havde jeg som sagt ment, at jeg var helt fortrolig med den unge Kongeørns udseende, men denne oplevelse fik mig til at gå den foreløbige tilgængelige litteratur efter m. h. t. ungfuglens farvetegning, og eventuelle variationer. Herunder faldt jeg over en nødtørftig artsbeskrivelse af Kejserørnen, hvori hvid skulderplet nævntes som et tydeligt og karakteristisk artsmærke. Jeg har senere drøftet ovennævnte observation med konservator HARRY MADSEN, Zoologisk Museum, og vi fandt frem til en nøjere beskrivelse af arten Kejserørn. Heri var det nævnt, at netop ungfuglen ikke har de hvide skulderpletter, de træder først frem i den fuldt udfarvede fugls dragt, men denne har til gengæld ensfarvet mørk hale. Der kunne herefter næppe være tvivl om, at det måtte dreje sig om en albinistisk ungfugl af Kongeørn. Jeg fandt oplevelsen af denne fugl så skøn, og ornithologisk set så sjælden, at jeg har ment den omtale værd.

NIELS V. SØRENSEN

Trækkende Strandskader (*Haematopus ostralegus* L.) ved Blåvandshuk.

Må jeg herved fremkomme med en kommentar til den i Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. 50, p. 299, skrevne artikel om trækobservationer ved Blåvandshuk af L. FERDINAND, BIRGER JENSEN og ANNIE LARSEN, i særdeleshed til afsnittet p. 307 om Strandskadens (*Haematopus ostralegus*) træk.

Den 11.-12. august 1956 holdt jeg week-end ved Blåvandshuk og iagttog her hele lørdagen d. 11. august og søndag formiddag d. 12. august en stadig strøm af Strandskader, der trak ned langs kysten i småselskaber i alle størrelser fra 3-50, men 95 % af disse småflokke bøjede af ved fyret og trak videre langs kysten i SØ. retning. Jeg har kun noteret at otte flokke fortsatte ud over vandet mod SV., og da

jeg søndag eftermiddag besøgte Skallingen, fandt jeg på engene ved halvøens basis den største flok Strandskader, jeg har set, jeg anslår ca. 5000, et tal som passer nogenlunde med summen af de mange små-flokke, jeg noterede i løbet af lørdagen og søndag formiddag. Tallet er 3900. Og jeg er overbevist om, at det er disse fugle, der rastede samlet her.

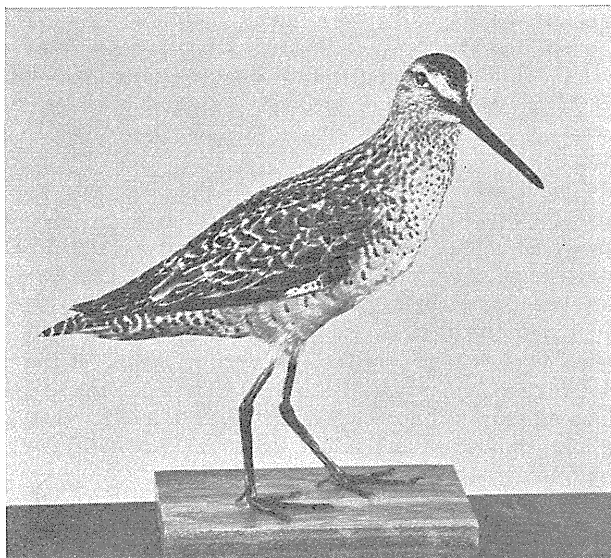
Disse iagttagelser går jo unægtelig noget på tværs af det i den omtalte artikel beskrevne, men mon ikke man ved bedømmelsen af disse uligheder skal tage trækdriftens øjeblikkelige grad af opstemthed med i betragtning. Hvis det f. eks. i de nærmest foregående dage har været godt trækvejr, således at trækdriften er relativt godt tilfreds-stillet, vil fuglene formentlig være mest optaget af at finde en egnet rastplads og derfor følge kysten, og retningen bliver underordnet, medens de omvendt, når trækdriften er kraftigt opstemt, vil følge deres retningssans og styre ud over havet, selv når de møder relativt dårligt vejr? Jeg skal oplyse, at det begge dage var stiv vestlig kuling med kraftige regnbyger.

Løvrigt indeholdt mange af de trækkende småflokkede individer af andre arter, hovedsagelig Lille Kobbersneppe (*Limosa lapponica*) og Regnspøve (*Numenius arquata* & *N. phaeopus*). Også disse arter genfandt jeg på Skallingen, hvor de dog nu synes at have dannet selv-stændige flokke.

KNUD NØRREGAARD

Snepeklire (*Limnodromus griseus* (Gmelin)) ved Thisted.

Som meddelt i Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. **50**, 1956, p. 338 blev en Snepeklire nedlagt ved Thisted i maj 1956 og erhvervet af Svendborg zoologiske Museum. Da snepeklirerne imidlertid omfatter flere arter, der er vanskelige at adskille, anmodede jeg Svendborg zoologiske Museums direktør, hr. red. HARALD THOMSEN om at låne det pågældende stykke til nærmere undersøgelse. Desværre kunne dette ikke lade sig gøre, da fuglen var blevet opstillet i en fast montre og ikke kunne udtages og forsendes. Red. THOMSEN var imidlertid så venlig at sende et fotografi, som er gengivet her, samt meddele nogle mål af fuglen. Da målene hos disse fugle går over i hinanden og varierer efter kønnet (og fuglen er desværre ikke kønsbestemt) kan de opgivne mål næppe anvendes, især ikke da de ikke er taget på den gængse måde. Næblængden angives at være 60 mm, hvilket tyder på den kort-næbede art, *griseus*, men hos den langnæbede *scolopaceus* kan næbet hos hanner være så kort som 56 mm, så dette mål kan ikke anvendes. Fotografiet viser, at det er en fugl i smuk yngledragt, som er nedlagt, og den tætte pletning, som tydeligt ses, træffes i reglen kun hos *griseus*, mens *scolopaceus* er mere ensfarvet lakserødlig på undersiden. Det vil rimeligvis være umuligt at bestemme dette stykke med sikkerhed, med mindre man har specialiseret sig i disse fugle eller har tilstrækkeligt sammenligningsmateriale til sin rådighed, og Zoologisk Museum besidder kun enkelte stykker. I den sidste oversigt over disse fugle (PITELKA, University of California Publications in Zoology, **50**, no. 1,

Sneppekliren (*Limnodromus griseus*) fra Vesløs Vejle.

1950) skelner forfatteren mellem to arter, *scolopaceus* og *griseus*, hvilken sidste art deles op i tre geografiske former. Ikke alle vil dog være enige med PITELKA i berettigelsen af at afsondre *scolopaceus* som egen art. Indtil videre vil det være det rigtigste at opføre stykket fra Thisted som *L. g. griseus*, selv om denne race er ny for Danmark, men en nærmere undersøgelse vil være nødvendigt for at afgøre bestemmelsen med sikkerhed.

Konservator K. V. STAUSHOLM, der modtog fuglen til udstopning i Thisted oplyser venligst i brev til mig, at den blev skudt ved Vesløs Vejle 13. maj 1956 (altså mod loven!), da den opholdt sig på en eng ved kanten af en sø. Den var i god foderstand, nærmest fed og fjerdragten var fin. Spiserøret var fyldt med småinsekter og orme.

(Red.)

ANMELDELSER

The Ornithologists' Guide, Especially for Overseas. Ed. H. P. W. HUTSON. (275 pp., 34 tekstfigurer.). – British Ornithologists' Union, c/o H. F. & G. WITHERBY, London 1956. Pris: 21 sh.

Som antydnet i titlen er bogen nok så meget beregnet for folk ude i verden som for ornithologer med hjemlandets rige muligheder for vejledning; men også for andre er den en anbefalelsesværdig håndbog. Den indeholder et væld af korte oversigtsartikler, skrevet af ialt 46 medarbejdere, blandt hvilke noteres kendinge som f. eks. ARMSTRONG, BRUCE CAMPBELL, LACK, LOCKLEY, MEINERTZHAGEN, MOUNTFORT,